

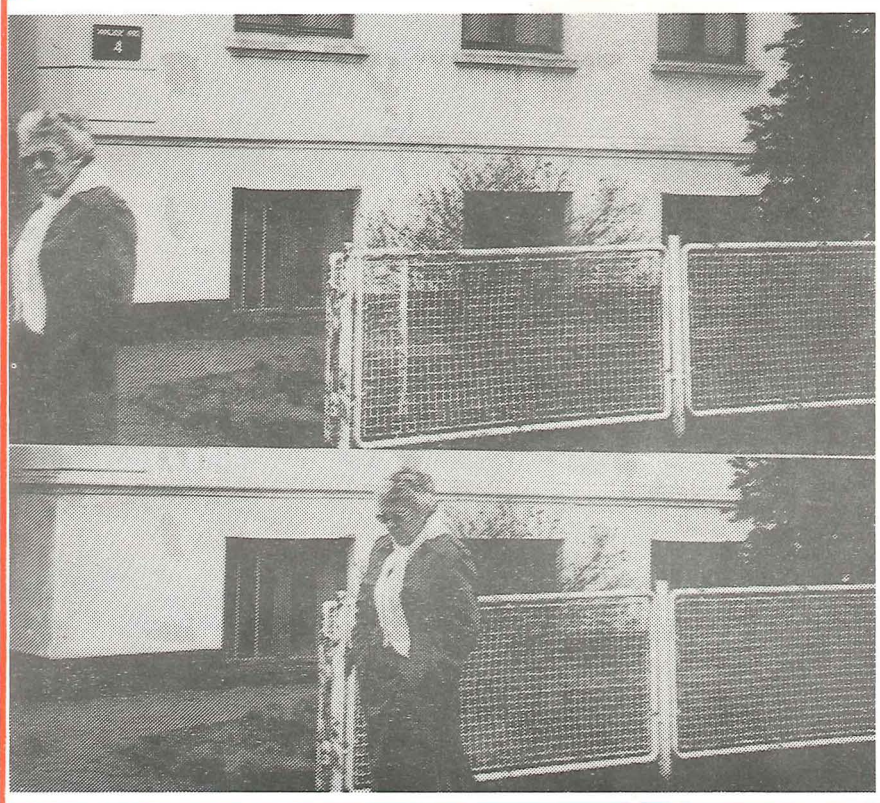
46.4 H

HVIDOVRE LOKALHISTORISKE ARKIV



HVIDOVRE LOKALHISTORIE

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab



NR. 2 . MAJ 1994 . 12. ÅRGANG

Indhold

Kære læser	side 3
Vi var lysthusbeboere... Af Leif Rasmussen	side 4
Indenfor murene	side 14
Af Dora Orneborg	
Glostrup Boligselskab, 1943-1993	side 34
Af Poul Sverrild	
Slægtsforskning på Rytterskolen	side 37
Af Dan Olsen	
Medlemsudflugt	side 40
Åbent Hus	side 41
Medlemsmøder	side 42

HVIDOVRE LOKALHISTORIE udgives af Hvidovre Lokalhistoriske Arkiv og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab. Det udkommer fire gange årligt og tilsendes selskabets medlemmer.

Redaktion: Hans Chr. Thomsen
Adresse: Lokalhistorisk Arkiv
Medborgerhuset, Hvidovrevej 280
2650 Hvidovre
Tlf. 31 78 02 22 lok. 227

ISSN 0902-3046

Kære læser

Vi bringer 2 erindringsartikler i dette nummer. Den første er skrevet af en af selskabets medlemmer Leif Rasmussen, den anden af Dora Orneborg, der er med i Arkivets erindringsgruppe. Det er hermed anden gang vi bringer en artikel fra den gruppe. Den første blev bragt i forrige nummer.

Så er der en introduktion til en slægtsforskergruppe, der holder til på Rytterskolen, og der er en anmeldelse af en bog om Glostrup Boligselskab.

I forbindelse med nogle arrangementer, Selskabet arbejder med om skoler, efterlyses skolepulte. Og hvad der menes med skolepulte er udmærket beskrevet af Knud Weile i forrige nummer af bladet: "**..tomandspulte** med klap, hylde under, fodbræt, der kunne vippes, krog til tasken og øverst på den skrånende bordplade blækhus af glas til at tage op og dækket af en hængslet metalplade." Selskabet er interesseret i såvel køb som lån - og folk, der har kendskab til skolepulte, bedes henvende sig til formanden:
Dan Olsen Spurvehøjvej 17, tlf.: 31 78 86 42

Endelig kom der en opfordring på generalforsamlingen til, at der blev nedsat en gruppe til uddeling af dette blad. Interesserede bedes henvende sig til formanden eller til kassereren:
Egil Jørgensen, Hvidovrevej 98 C, tlf.: 31 47 00 58

Forsidebilledet forestiller Dora Orneborg, der går forbi sit "barn-domshjem". Bagsidebilledet hører sammen med Leif Rasmussens artikel.

Deres Redaktør

Vi var lysthusbeboere

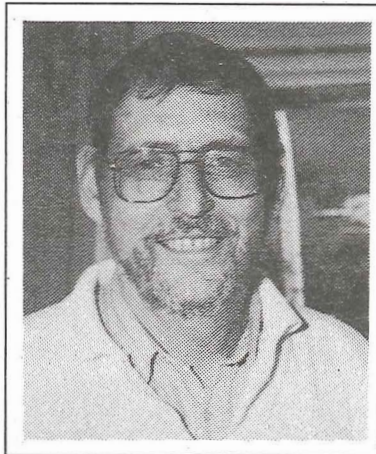
Af Leif Rasmussen

Det hele startede for nøjagtig 40 år siden, i sommeren 1954. Året før havde jeg netop afsluttet min soldatertjeneste, ved fodfolket på Høvelte Kaserne. Det var dengang, hvor man fik 2 kr. om dagen i løn og selv skulle betale, når man skulle hjem på orlov med de offentlige transportmidler.

I et helt år havde min forlovede Jytte og jeg lagt penge til side for at kunne blive gift. Det var inden kildeskatten blev indført, så derfor var skatten dette år kun på 12 kr. om måneden, selv om jeg tjente den formidable hyre af 210 kr. om ugen. Lejlighed kunne vi ikke få, og derfor kiggede vi os omkring efter et lille hus, hvor vi kunne bo indtil vi kunne bygge et rigtigt et-plans-hus.

Børnerige familier

Hvorfor var vi helt vilde efter at blive gift. Vi var jo ikke ret gamle. Jeg var 22 og Jytte var kun 19. Jo, vi var begge to ud af det man kaldte en børnerig familie. Vi var seks børn, fem drenge og én pige, og hos Jytte var de fire piger, hvor hun var den ældste. Det var så hende, der skulle "bane vejen" for de tre andre. Hun skulle være hjemme inden kl. 23.00. (Min svigermor, som nu er 82 år, fik lov til at læse denne artikel inden den gik "i trykken". Hendes eneste kommentar var: "Jytte fik sågu ikke lov til at være ude til kl. 23.00"). Hun skulle spørge, hvis hun skulle i biografen,



og det med at overnatte ude kunne slet ikke lade sig gøre, både af moralske men så sandelig også af pladsmæssige grunde.

Mine forældre og vi unger, boede i en 3-værelses + kammer, hvor vi tre ældste brødre sov i kammeret, der var på ca. 6 m². Der var ingen varme i værelset, undtagen den smule, der kunne trænge gennem en rist inde fra stuen, hvor kakkelovnen stod.

Det var også så som så med hygiejnen. Der var ikke noget, der hed varmt vand undtagen det, man kunne hente fra kedlen, der stod på kakkelovnen. Én gang om ugen gik jeg på badeanstalten, der lå i Sjællandsgade. Et brusebad kostede 1,50 kr. og hvis man flottede sig og købte et karbad, måtte man slippe 2,75 kr.

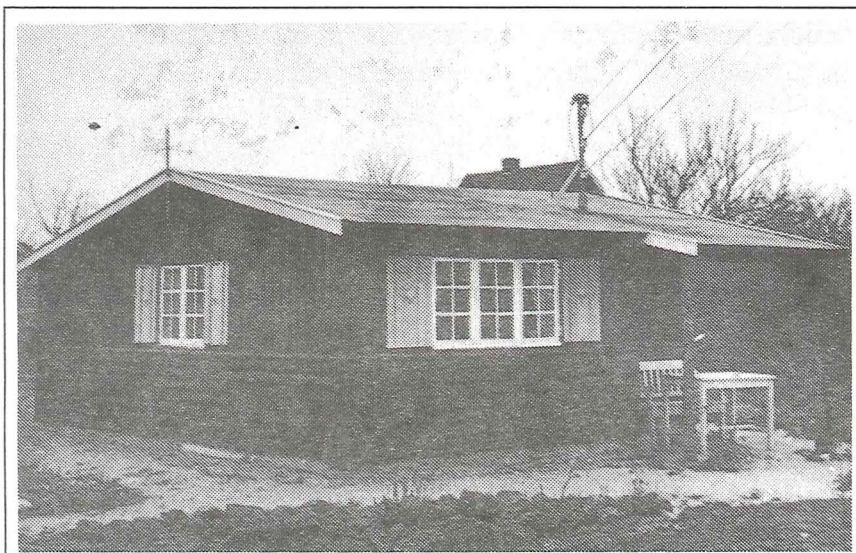
Torneroseslottet

Nå, men vi havde aftalt at vi skulle giftes i sommeren 1954, og derfor gik vi på jagt efter vores lille drømmehus. Cyklen blev pumpet og afsted gik det til Gladsaxe, Herlev, Ballerup og Hvidovre.

Endelig fandt vi det så, torneroseslottet. Og det var virkelig et torneroseslot. Det havde lige regnet og luften var varm af dis. Vanddråberne sad på alle buske og træer, og da huset havde stået til salg i flere måneder, var der endnu ikke lavet noget i haven hele foråret. Græsplænen var omgivet af roser, som stod i fuldt flor. Hækkene var høje og trængte til at blive klippet. I baghaven var der et stort stykke med jordbær, der stod i blomst. Huset, som var det yndigste lille træhus med grønne skodder og grønne altan-kasser, havde elektrisk lys og "lokummet" var også ganske pænt.

Dette var vores drømmehus. Vi tænkte ikke på den kommende vinter, vi tænkte ikke på varmen, vandet og spanden, der skulle tømmes. Vi tænkte kun på, at her kunne vi være os selv.

luften
varm af dis
vanddråber på
buske & træer



Torneroseslottet

Altid havde vi haft mange mennesker omkring os. Det intime samliv måtte, groft sagt, foregå på trappeopgangen og i kælder- nedgangen, hvis vi ikke "lånte" min fars nøgler, og kørte fra Bellahøj til Rødovre, for at kunne være "sammen" i et koldt og kladt kolonihavehus.

Med en pris på 13.800 kr. og med en udbetaling på 3.000 kr. købte vi så Voldgårdsvej 8, til overtagelse pr. 1. juli 1954. En brugt radio til 75 kr., en divan, der kunne slås ud til sovebriks gav vi 210 kr. for, og i starten var vores spisebord det havebord, der hørte med til huset.

Den 10. juli blev vi gift og rykkede så ind i vores eget lille hjem. Ikke noget med at bo sammen før man var gift. Nej, nej, det var for umoralsk. Nu var vores adresse, hvis man tog det hele med:

Jytte & Leif Rasmussen
Voldgårdsvej 8
Avedøre pr. Hvidovre (postdistrikt)
Glostrup Kommune
Brøndbyøster Sogn

Strengte vintre

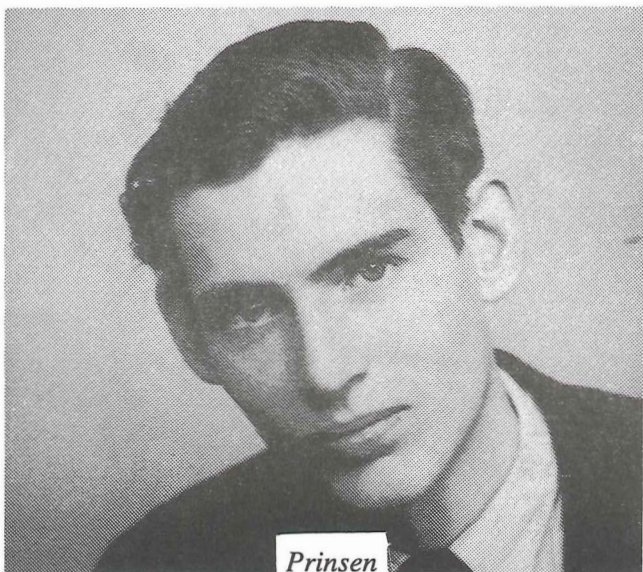
Flytning skulle meldes til sygekassen. Det foregik på den gamle Avedøre Skole på Byvejen, hvor overlærer Aaboe var kasserer. Senere blev kontingentet krævet op på bopælen. Hver måned blev der banket på døren med et "Goddav, det er fra sygekassen". Det kostede 7 kr. om måneden, og når man så havde betalt, blev stemplet taget op af lommen og kortet blev stemplet, så man var sikret en måned fremover. Hvis man ikke havde nogle penge kunne man godt få udsættelse, men så måtte man selv henvende sig hos inkassatoren for at betale restancen.



Der arbejdes på slottet

Vinteren 1954-55 var streng, synes jeg at kunne huske, men det kan da godt være, at det var fordi huset ikke var isoleret overhovedet, og fordi vi kun havde en "Bess-ovn" at fyre med. Den gik på petroleum og en beholder kunne kun holde i ca. 6. timer, så når vi kom hjem fra arbejdet, efter en cykeltur på ca. 10 km., var der sk...koldt i huset. Jeg husker en dag, hvor vi kom hjem og fik fyret op, og det dejlige gummitræ, vi havde fået i bryllupsgave, faldt sammen som en klud fordi det havde fået frost.

Frosne vandrør havde vi også. Så måtte vi varme klude op, som vi kom omkring røret, indtil vandet igen kunne løbe. Og det med at tømme spand. Der skulle graves hul til indholdet og jorden var selvfølgelig frossen 10-20 cm ned, så det var med stort besvær vi fik tømt spand det første år. Senere gik det bedre, for vi lærte at grave hullerne inden frosten gik i jorden. At vi så om sommeren,



fordi vi havde fået at vide, at det var godt for rabarberne, kom til at svide alle disse af, da vi ikke havde fortyndet spandindholdet, det er så en anden sag.

Som typograf arbejdede jeg på skiftehold på et af de store dagblade, og derfor var min kone mange gange alene om aftenen. En vinterdag, kort før jul, sprang de elektriske sikringer og vi havde, uerfarne som vi var, ingen ekstra sikringer. Vi havde på det tidspunkt også anskaffet os en gasvarmer istedet for petroleumsovn. Den løb tør for gas, så der var ingen lys og ingen varme. Det blev så til, at Jytte måtte sidde i stearinlysets skær og klippe julehjerter, iført flere lag tøj og en tyk housecoat. Hun kunne også høre, hvordan musene gnavede både på loftet og inde i de hule vægge. Det var meget svært at holde humøret oppe for hende, der følte sig som "Palle alene i verden".



Mus

A propos mus. Så havde vi om efteråret, når der blev høstet på markerne, altid besøg af mus. Det opdagede vi ved, at der var spist af de madpakker vi om aftenen havde smurt og lagt ned i køkkenskabets. Køleskab havde vi ikke. Resten af vinteren måtte vi lægge vores madpakker i en skål med en tallerken over.

En ret så uheldig oplevelse med mus har vi da også haft. Vi gjorde det, at når havde stegt et eller andet på vores stegepande, tørrede vi den af med et stykke papir, og stillede den ned i køkkenskabets. En dag, hvor vi skulle have æggekage, lavede vi denne og spiste med velbehag, indtil vi opdagede nogle små sorte stumper i kagen. Kan I gætte? Ja, det VAR muse-ekskrementer. Så var det med i en fart at få drukket noget mælk. Det havde vi hørt, skulle være en god modgift mod forgiftninger.

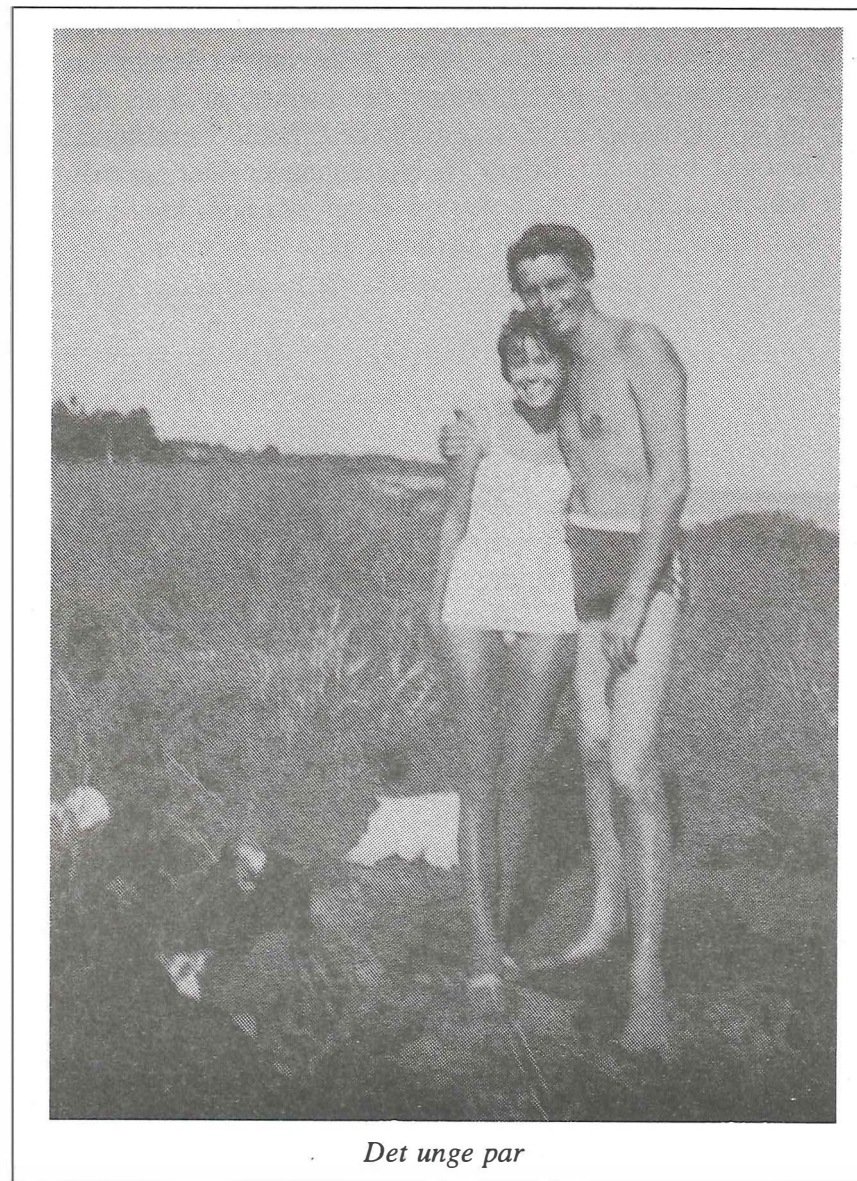
Een lygtepæl

For at låne bøger på Hvidovre Bibliotek skulle man bo i Kommunen, men vi tilhørte jo Glostrup Kommune, så vi lånte bøger på min bror Georgs kort. Han boede i nr. 128 på Hvidovrevej.

Når vi skulle på biblioteket, der lå hvor nu Medborgerhuset ligger, måtte vi for enden af Voldgårdsvej over en grøft. Her var der lagt planker ud, så der var en lille bro. Derefter ad en sti, der var trådt i en rugmark (det er forøvrigt dér Grenhusene ligger nu) og først når vi kom til Arn. Nielsens Boulevard, kom vi til civiliserede områder, med fortov og asfalteret vej.

Om sommeren, når vi fik uventede gæster, gik turen ned til havekolonien på Kettevej, hvor vi kunne købe øl og andre nødvendige ting. Brødudsalget, der lå omtrent på hjørnet af Nordlundsvej, var kun et lille skur, men det var det eneste sted, vi kunne købe brød og iskager.

Det var også sjovt når vi skule til en telefon. Den lå på hjørnet af Kastanjenborgvej og Nordlundsvej. Det var ret så gammeldags.



Det unge par

Der var håndsving, og når man så drejede på dette, fik man forbindelse til centralen. En gang imellem måtte den have et par ekstra drej. Det var når man syntes, at de var for længe om at etablere forbindelsen, og så kunne det hælde, at man fik en sk...balle af telefonpasseren, som i mange tilfælde var en mand. Der var også købmand Bruun på Nordlundsvej. Det var her vi købte Kosangas, da vi havde fået en sådan ovn installeret i vores hus. Men man kunne mærke, at huset ikke var isoleret, for vi brugte to 11-kg flasker om ugen, og det var meget for et lille hus på kun 26 m².

Vi var da også ved at løbe fra det hele flere gange. Det var godt nok om sommeren, men om vinteren var det sgu svært. Vi havde ingen naboer. Det var kun sommerhuse, der lå på næsten hele vejen. Der var kun én lygtepæl med gadebelysning. Den lå heldigvis lige uden for vores grund, men alligevel boede man i en udørk.

Civilisationen
begyndte ved
Arn. Nielsens
Boulevard

Selvbyggere

Så i 1957-58 begyndte der at ske noget. Det var ligesom om der kom flere penge mellem folk, og efter megen spekulation gik vi så, i foråret 1959, i gang med at bygge det helårshus, vi nu havde drømt om længe.

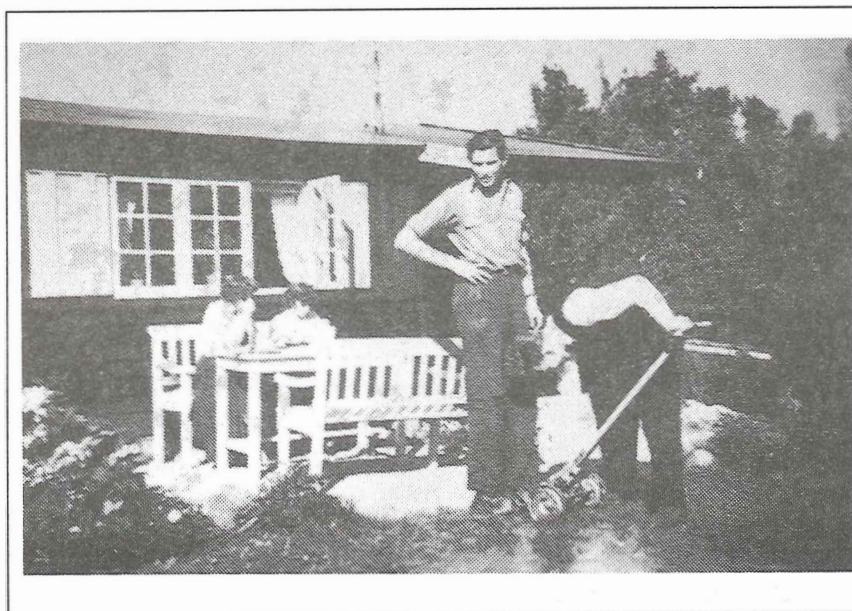
Det blev et delvis selvbyggerhus, idet vi selv gravede og støbte grunden, lavede murerarbejdet og malerarbejdet. Vi var så heldige at kende en god hvidovrearkitekt, Helge Schønnemann, og han var os en uvurderlig hjælp i vores arbejde, idet han kom næsten hver søndag og fortalte os, hvad vi gjorde rigtigt og hvad vi gjorde forkert, samtidig med at han også sørgede for at elektriker-, tømrer- og snedkerarbejdet blev udført til tiden.

I dag, hvor sønnen er flyttet hjemmefra, har vi solgt huset, men vi har ikke forladt Hvidovre.

Vi er flyttet i rækkehus i Hvidovre Nord, og det har vi ikke fortrudt. Nu kan vi vågne ved kirkeklokkeklang fra Hvidovre Kirke og vi glæder os, hver gang vi kommer forbi nede ved kirken, især om aftenen, hvor kirken er illumineret.

Så føler man sig hensat til gamle dage på landet.

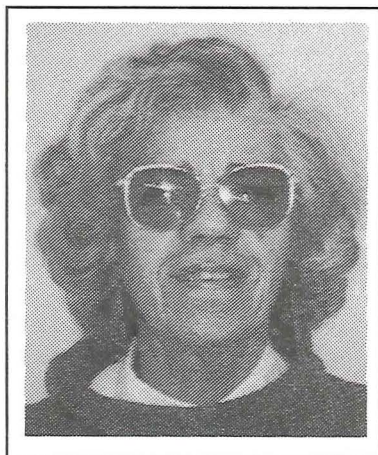
Vi havde fået at vide
at det var godt for rabarberne



Indenfor murene

Af Dora Orneborg

På Herlufholmsvej 4 i Vanløse ligger der en fin hvid villa med karnap og fine sorte tagsten. Hvem der nu bebor den ved jeg ikke - velsagtens er den nu rammen om et almindeligt familieliv. Men engang var det rammen om et alt andet end lykkeligt liv. I hvert fald kan de mennesker, der nu bor der være glade for at væggene ikke kan tale.



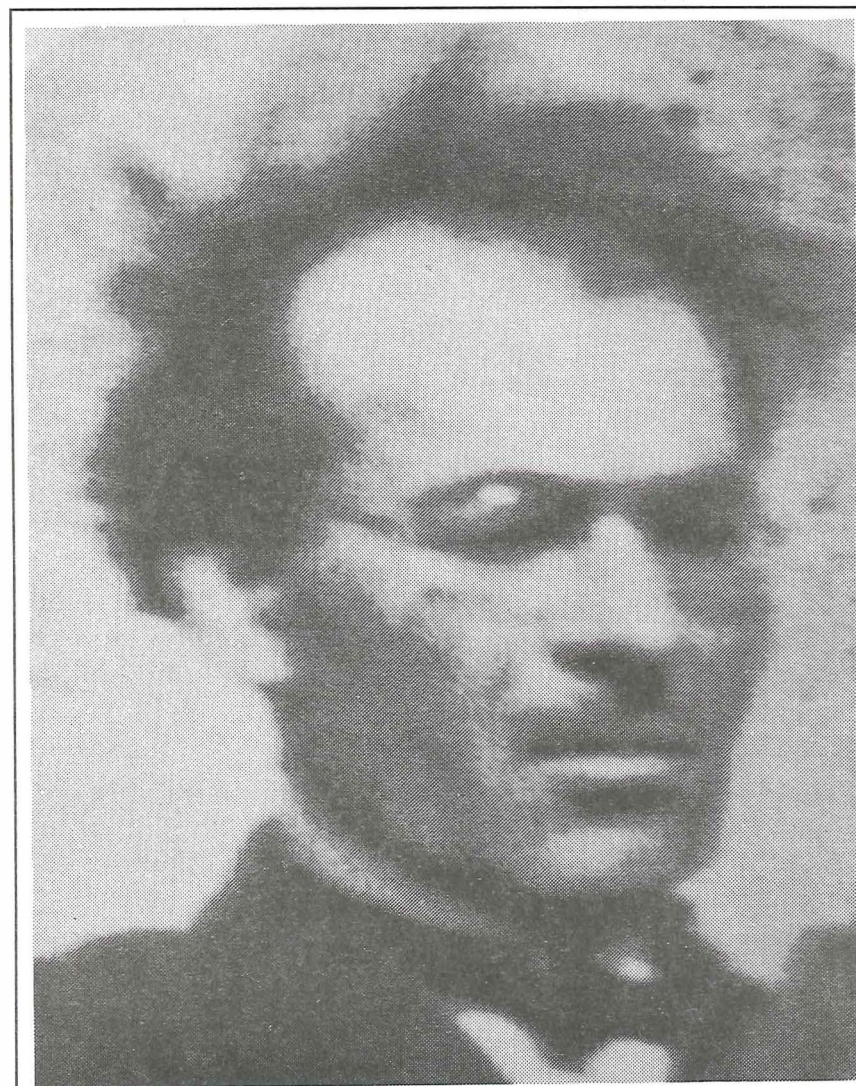
Når jeg ser huset i dag, får jeg det dårligt. Og jeg kommer til at tænke tilbage på de mange børn, der har fået forkvaklet og ødelagt deres barndom dér, fordi en sadistisk plejemor uhindret kunne få styret sine lyster.

Herlufholmsvej 4

I 1925 døde min mor, og min far blev alene med 3 børn på 7, 4 og et 1/2 år. Det kunne han ikke klare, så vi måtte passes af andre. Jeg var da 4 år.

Min lillesøster kom på et spædbørnshjem i Søborg, der hed C.V. Rasmussens Minde. Jeg var egentlig for stor til at være der og fik kun et midlertidig ophold.

Dér havde vi det godt. Jeg husker, at jeg fik lov til at give min søster mad, men jeg var for lille til at nå hende i sengen, så jeg hev hende op og lagde hende på gulvet og fodrede hende med kartoffelmos. Det var vist mere lykken end forstanden, at hun ikke blev kvalt i det.



Min far blev født 1898 i Vilnius i Litauen og emigrerede fra Rusland til Danmark i 1917. Han var først og fremmest et musisk menneske.

Jeg var der ikke så længe - desværre, men kom på et jødisk børnehjem på Herlufholmsvej 4 i Vanløse. Jeg har været der i to omgange. Første omgang må have været fra jeg var en 4-5 år til jeg var en 6-7 år. Så var jeg hjemme en tid, fordi min far giftede sig igen. Desværre døde hans ny kone, og så var det tilbage til Vanløse indtil jeg var 10 år - denne gang sammen med min søster.

Plejemor

Plejemor var selv børnehjemsbarn, men hun var absolut ikke noget rart menneske. Jeg vil nærmest kalde hende sadist, og det vil de følgende eksempler bekræfte.

Hun havde kæledægger, og jeg var ikke en af dem. Derfor var der stor uretfærdighed i afstraffelserne.

Havde vi i dagens løb forbrudt os - måske kun en bagatel - så blev vi beordret op i badeværelset, hvor vi skulle lægge os på maven over kanten af karret med bukserne nede og bar ende, og vente til det passede hende at komme op og slå os. Og det kunne godt vare flere timer, hvor man lå i den ydmygende stilling uden at turde rejse sig op. Når hun tævede os skulle vi ustandselig sige be-be, enten vi havde lyst til det eller ej.

Lørdag var badedag, og da var der panik i mange af os. Hun havde nemlig den metode overfor de unger, hun havde set sig gal på, at dukke os ned under vandet til luften næsten slap op.

Vi fik tit stuvet makaroni, og det var en stor modbydelig klister-sammenslutning, som jeg absolut ikke kunne få ned. Jeg kastede den op igen - og der var ikke noget med at forlade bordet. I stedet blev der, da tallerkenen var fuld af det ulækre, sat en bakke under og værsgo: spis det hele. Da det ikke kunne lade sig gøre indenfor jeg ved ikke hvor lang tid, så blev det serveret for mig igen til aftensmaden. Der vankede ikke andet før det var spist. En gang hjalp assistenten mig og sagde, at der var spist op - ellers skulle jeg også have haft det som morgenmad.



Min mor ca. 1920

Toilet af vaskeklude

Engang da min søster var 3-4 år og var blevet smidt i seng midt på dagen, listede jeg, med livet som indsats - omtrent, op for at se til hende. Hun lå og græd fordi hun skulle tisse. Toilettet, som lå lige ved siden af, måtte absolut ikke bruges, og hvis hun tissede i sengen, vidste hun jo nok hvad det indebar. Så hun var meget ulykkelig.

Ja, hvad gør man så for at hjælpe? Man må ty til noget utraditionelt, og jeg hentede alle 18-20 vaskeklude. Samlede dem i en klump og lod hende tisse på dem. Glad og lettet lagde hun sig ned igen og jeg hængte kluden op igen. Mærkeligt nok gik det godt, men jeg havde det ikke rart. Hele eftermiddagen gik jeg og var bange - bange for at det skulle blive opdaget ved aftenvasken.

En stor rød bold

Skulle vi have en ørefigen, og det skulle vi tit, så skulle vi stå absolut ret og uden den mindste bevægelse. Den mindste trækning når øretæven faldt lokkede en ny til. Så det kunne meget vel blive til adskillige.

Forstanderinden sagde, at jeg var både rundrygget og stivbenet. Så jeg fik stukket en lineal i ryggen og skulle så gå rundt om bordet i 2 timer hver dag, og gud nåde og trøste mig, hvis jeg lod mig fange i at lege med dem, der legede rundt omkring mig.

En dag kom hun ind, mens jeg gik der, med en stor rød bold og spurgte: "hvem tror du skal have den". At den skulle være til mig, var jo ganske utænkeligt. Så jeg svarede, at den skulle Jette nok have. Hun var nemlig en af kæledæggerne. Det skulle jeg altså ikke have sagt. Der skulle ikke mere til før hammeren faldt. Så jeg fik et lag tæsk og blev smidt i seng - at det var min 6 års fødselsdag, vidste jeg ikke noget om. Bolden fik jeg ikke, men jeg kan se den for mig endnu.

Det lyder nok lidt mærkeligt - min søster siger, at det er perverst -

men når jeg havde fået af spanskkrøret og lå i sengen og tudede, så kunne jeg godt lide at føle på alle de ophævede striber på bagdelen.

Så fik min far en husbestyrerinde og tog os hjem igen. Denne gang til Herlev, hvor han nu boede. Der var min søster og jeg, til jeg var 11 år.

Jægerspris 1933-38

Efter at have været på 4 børnehjem kom jeg i februar 1933 til Frederik den 7'ndes stiftelse på Jægerspris Slot. Så vidt jeg ved, overgik forældreretten til børnehjemmet, så de pårørende havde ikke meget at skulle have sagt - de gjorde det i hvert fald ikke. Det skete dog at nogen børn kom hjem, når forholdene i hjemmet havde bedret sig.



Jægerspris Slot - "barndomshjemmet"

Børnehjemmet lå - og ligger - stadig meget smukt med den store slotsplads og kavalerbygningerne rundt om pladsen. Det var i kavalerbygningen at børnehjemmene var. Der var afdelinger fra nr. 1-17 med ca. 14-16 børn på hver afdeling. 3 af afdelingerne lå inde i skoven, og heraf var den ene for børn, der var lidt tilbage i udviklingen.

Der hører en skøn park til, og Grevinde Danner ligger begravet dér. Vi unger travede op til hende på hendes fødselsdag og stod og gloede på kisten. Der hørte også store skove og flere gårde til stiftelsen. Der var jættestuer og kæmpehøje og historiske mindesten lavet af den berømte kunstner Wiedewelt.

Vi gjorde flittigt brug af naturen. Om vinteren med ture i skoven. Vi gik med hjemmestrikkede sorte strømper og træsko. Og når det var tøsne kunne den sætte sig fast i træskoene med nogle gevaldige klumper, som vi vaklede rundt på. Fantastisk at ingen brækkede et ben. Om sommeren gik turen til stranden for at bade og lege. Så udenoms var tingene sandelig idylliske.

Indenfor murene

Indenfor murene var der ikke særlig idyllisk. Det var kæft, trit og retning - børn måtte ses men helst ikke høres.

Bevares, vi fik da al den mad vi kunne spise om end det ikke altid var lige lækkert. F.eks. brød jeg mig ikke om at få et stykke rugbrød med en kold stiv persille- eller sennepssovs. Renligheden var vel også i orden efter den tids opfattelse. Der var bad en gang om ugen, hvor alle 17 unger fik vasket både hår og krop i den samme balje brunt sæbevand. Bruserne blev der ikke lukket op for før alle 17 unger var vasket. Så det var en lidt frysende fornemmelse.

Lørdag fik vi rene lærredskemiser og ditto knapbukser, og det var ikke det rene fråds. Når vi skulle på das og gøre stort, fik vi kun udleveret 2 stk. papir af det gule nr. 00. Skulle vi kun tisse, var

der ikke noget, der hed papir. Så vi tørrede os i chemisen. Køn var den ikke efter en uges forbrug. 1 gang om måneden fik vi rent sengetøj: d.v.s. at overlagnet røg ned til underlagenet, og så fik vi et rent overlagen. Hovedpuder havde vi ikke - kun en skråmadras. 1 gang om måneden skulle der sorteres vasketøj til vaskeriet. Det foregik oppe på loftet. Så samlede vi det hele i en stor bunke og kravlede op på hanebjælken og sprang ned i den. Sikken et gys. Godt det lå på 2. sal og ikke kunne høres nede i stuen, for så havde der vanket. Vi kunne altså ind imellem selv finde på at have det sjovt og lave forbudte ting, og jeg tror, at det har været med til at mildne tilværelsen for os.

Held i uheld

Plejemoderen var en stramtandet gråhåret kone med knold i nakken. Hun var over 50 år, da jeg kom derop, og hun havde aldrig lært noget om børn ud over at tæve dem. Og det gjorde hun flittigt. Religiøs skulle hun også forestille at være, men jeg syntes aldrig hun var mere arrig end når hun kom hjem fra kirke. Så fik den ikke for lidt.

Nu er det måske sådan, at man bedst husker de dårligste ting. Som barn var jeg meget tit syg, og hvor usandsynligt det end kan lyde, så var jeg lykkelig hver gang, for så kom jeg på sygestue. Der havde jeg det bare skønt, og jeg havde såmænd også min egen seng.

Jeg husker engang, jeg hostede så meget, at mutter ikke kunne sove om natten. Hun beordrede mig til at tage Emser-salt hver morgen, og da det ikke hjalp så skulle jeg tage Karlsbader-salt -hvis jeg ellers fortsatte med at skabe mig, så kunne jeg gå over til lægen. Lægen var lykken for jeg havde lungebetændelse.

Hun havde aldrig lært noget om børn udover at tæve dem



Fra venstre: Mig, min søster og min bror. 1926

Da blev hun ligegodt forskrækket, for jeg blev hevet ind ved den varme kakkelovn, og hun varmede det rene tøj, jeg skulle have på inden jeg blev indlagt.

Gigtfeber har jeg haft tre gange, hvilket også irriterede hende. Når hun skulle se mine hævede knæ og ankler, flåede hun de sorte stramme strømper af mig, mens jeg hylede, for det gjorde forbandet ondt.

Hvis man i løbet af året samlet havde ligget en måned på sygestuen, så kom man med til deres juletræ. Jeg var med hvert år. Et dejligt lyspunkt i tilværelsen.

Det kan da godt være at jeg har hørt til de såkaldte vanskelige børn, skønt det syntes jeg jo ikke selv, og jeg var bestemt ikke værre end nogle af de andre. Nogle ting lavede man jo, som man ikke måtte. Det kan vel ingen sige sig fri for. Blev det så opdaget, så var det eneste metode et lag tæsk og i seng uden aftensmad. Når de andre om søndagen så smovsede sig i okse- eller flæsksteg, så fik man kun rugbrødsterninger med varm mælk. Dengang kunne jeg ikke fordrage det, men i dag kan jeg godt finde på at spise det, selvom man uvilkårligt tænker tilbage...

"Tilgivelse" og en karamelstang

Vi gik til præst i Nedre Dråby, og det var en ret lang vej at gå. Så en dag da mælkeemanden kom kørende i sin hestevogn, så sprang vi på. Men jeg hang på siden alt mens kusken slog efter os med pisken. Jeg røg af og fik foden ind under der jernbeslåede hjul. Selvfølgelig blev jeg hunderød for hvad nu? Nu havde jeg igen lavet noget forkert. Jeg havde fået et brud i ankelen og blev indlagt. Mutter var ugen før blevet indlagt i København til en eller anden operation, og jeg lå og bad til at hun måtte dø (ja så bange var man). Det gjorde hun selvfølgelig ikke. Hun blev rask og kom hjem før mig, men hvor var hun dog lusket. Hun kom over og

besøgte mig og havde en karamelstang med og sagde, at hun savnede mig. Så jeg åndede lettet op og mente at faren dermed var drevet over. Næ godmorgen, da jeg blev udskrevet og glad og fro kom hjem, så stod hun i gangen og tog imod mig. Og hun gennemtævede mig. Så kunne jeg måske lade være med at hænge på en hestevogn en anden gang. Mon jeg ikke var kureret for det uden den omgang? Jeg var målløse over et sådant luskeri. Man tror man er tilgivet, men det var altså bare løgn.

"Til lykke"

Hvor uheldig har man egentlig lov til at være? Ja, jeg spørger bare, for en dag skulle jeg bage sigtebrød. Og når der skulle bages, så blev der fyret med kul i komfuret. Det er jo noget der giver varme, og den fik for meget så ringene blev rødglødende. En af dem røg af krogen og ned på stållisten foran komfuret og gik itu: ind og gå til bekendelse og modtage de obligatoriske øretæver.

Så var de brød, der skulle bages totalt flade, men jeg satte min lid til, at de ville hæve, når de kom ind i varmen. Det gjorde de bare ikke, men blev i stedet totalt sorte, hvilket udløste endnu en omgang tæsk. Og for at det ikke skulle være løgn, så var en del af de sorte strømper, der hang til tørre ved komfuret svedet, så de ikke blev til strømper mere.

Nu var mutter ved at gå op i en spids og skældte mig ud for det værste, men hun boksede løs på mig. Da hun senere på dagen kom i tanke om, at det var min 16 års fødselsdag, sagde hun såmænd: Til lykke min søde pige - men det har bestemt været i gåseøjne. Man kan måske i dag godt undre sig over, at alle disse overgreb fik lov at finde sted. Men hvem skulle man brokke sig til? Sandt nok var der en bestyrelse, som skulle holde opsyn og godt nok kom der på inspektion, men det vidste man jo på forhånd. så det var den rene idyl, når de kom - med glade legende unger i fint søndagstøj og hvide forklæder.

Og så var den afdeling jeg var på endda ikke den værste. Der var også et par stykker som var værre endnu - hårdere ved ungerne. Men også nogle, der var bedre. Hvor der ikke blev slået så meget.

At lære en kylling at gå

Vi blev også sendt i skoven og samle splinter, der blev brugt til optændingsbrænde. Splinter det vil sige de træstykker der blev tilbage fra skovhugning. Vi var 2 om at fylde en brændekurv, og så var det bare om at gå på jagt og finde ud af, hvor brændehuggerne havde været.

Somme tider stod mutter og kontrollerede brændekurven, når vi kom hjem, for at se om vi havde snydt.

En dag da vi skulle hente en kurvfuld, så vi en af træskomandens kyllinger, der slet ikke kunne følge med de andre. Den gik meget dårligt. Så vi gik ind og tog kyllingen med i skoven. Vi ville lære den at gå. Vi fodrede den med brød, vi havde hugget, og satte den på en væltet træstamme, hvor vi tog med fingrene om dens ben og flyttede den frem og tilbage på stammen. Vi var så optaget af at lære den at gå, så vi fuldstændigt glemte tiden - og ikke en splint havde vi fået samlet. Vi måtte tage chancen. Så vi fyldte kurven med barkstrimler og fik lagt et tyndt lag optændingsbrænde - splinter ovenpå. Og så ellers i galop hjemad med angst og bæven, men håbende på, at vi kunne snige os ind uden at blive opdaget - det gik. Puh ha!

Og tro det eller ej, kyllingen løb hen til sin hønemor, og vi var overbeviste om, at det skyldtes vores pasning. Da vi først var i sikkerhed, så syntes vi alligevel, at vi havde haft en god dag.

Overgreb og inspektion

Om sommeren havde vi den blandede fornøjelse at ligge og luge ukrudt mellem brostenene i den store slotsgård. det var et træls møjarbejde.



Kjolen er syet på Jægerspris systue og jeg er 16 år.

Det var også om sommeren, at vi mødte Gamle Ane i lange skørter og med kyse på hovedet. Hun gik og strikkede på en strømpe og havde garnnøglet under armen. Sød var hun.

En gang hver sommer var der regimentsmusik i slotsgården, og det var dejligt at opleve i hverdagens rutine. Der skete jo ikke ret meget ud over den daglige trummerum, så der skulle ikke så meget til for at glæde os. Vi var taknemlige for lidt.

Skolen i Jægerspris

Vi var en 16-17 piger fra 3-16 år på min afdeling. Der var en plejemor og en assistent. Alle sov på sovesal - assistenten med et skærmbret for sin seng, og plejemoderen i et adskilt værelse, sammen med de små.

Assistenten stod først op og vækkede de 14-16 årige, der skulle sørge for morgenmad: Havregrød - der meget tit var sveden - tænde op i kakkelovnen og gøre rent i stuerne inden resten af flokken kom ned. Morgenvask var der ikke meget af. Vi skulle skylle ansigtet med tre håndfulde koldt vand. Det var der ikke mange, der havde lyst til, så man markerede bare for måske lå mutter og talte efter. Efterhånden, som vi blev færdige, skulle vi stille op på rad og række inde hos mutter - og ikke et ord måtte det tales. Så i flok og følge ned til bordbøn og grød.

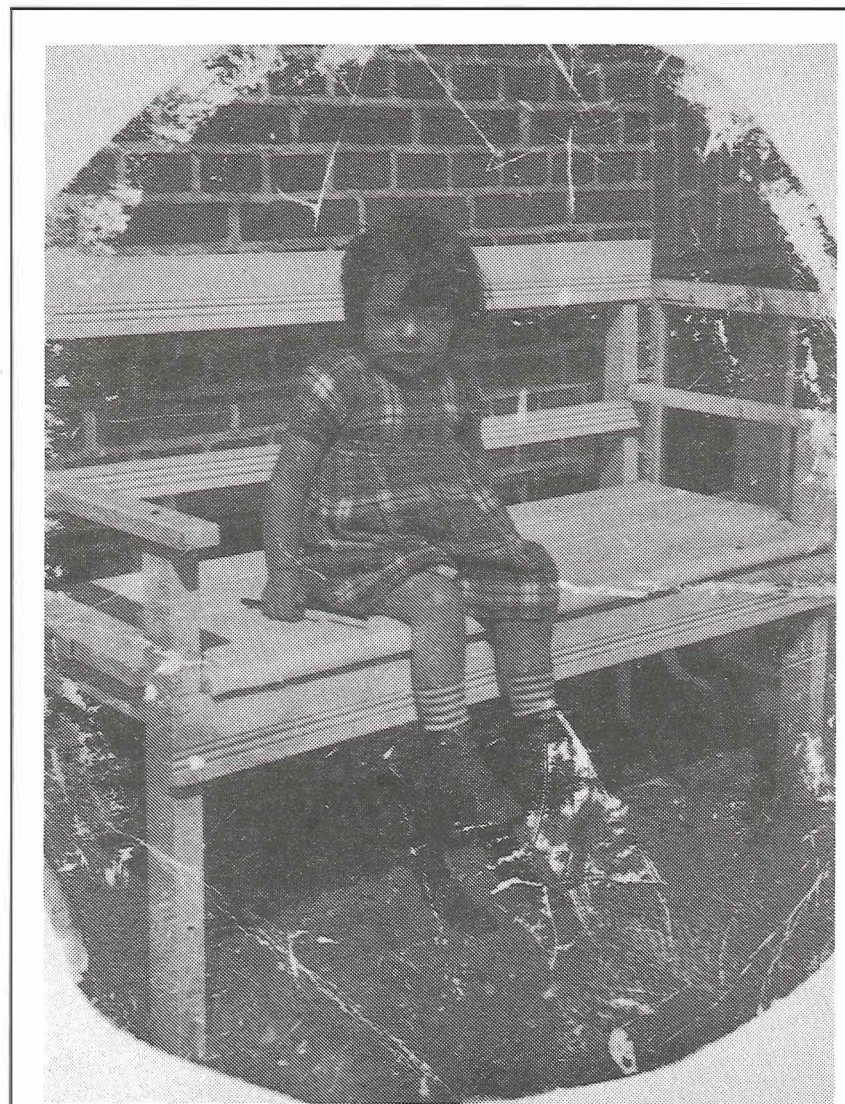
Der har været skole på slottet i Jægerspris siden 1874. Fra 1874 til 1946 var det udelukkende piger fra stiftelsen, der gik i den skole, men fra 1946 blev den slået sammen nogle af omegnens skoler, så der nu også gik drenge.

I 1954 lukkede så skolen, der var vist ikke børn nok til at den kunne fungere. Så vidt jeg ved bliver den nu brugt til børnehavese-minarium.

Skolegangen på Jægerspris Slot var lidt speciel, fordi jeg boede på børnehjemmet og hjemmet og skolen havde et meget tæt samarbejde.

Kl. 8.45 gik vi skolesøgende så over på skolen i træsko, sorte hjemmestrikkede strømper og forklæde. Vi stillede skoletasker og træsko i kælderen. Taskerne hentede ordensduksen efter morgensangen.

På skolen startede dagen med morgenbøn og salmesang i "Rebekkasalen". Vi var stillet op klassevis. Alle ungerne stod op, mens de voksne sad ned. I salen var der et smukt hvidt orgel, der havde fodpedaler. Det var altid en fra de ældste klasser, der havde jobbet med at træde orglet. Jeg har da også haft tjansen. Efter morgensangen gik vi så til vores respektive klasser 2 og 2 med en lærer i spidsen. Vi havde en overlærer og 3-4 ugifte lærerinder, og efter morgenandagten havde vi tre lektioner a' 40 minutter med 5 minutters pause efter spisefrikvarteret. Så yderligere tre lektioner.



1921. Jeg er 4 år og har fået en lakridsstang.

Skolen sluttede kl. 13. Vi havde ikke madpakker med, men en gik hjem og hentede madkurven med fedteklemmerne. Var vejret godt lejede vi på legepladsen: tagfat, langbold, sangleje, kinesisk tagfat, hinkede o.s.v. Var det regnvejr opholdt vi os i den store kælder under slottet.

En gang om året kom tandlægen og så tænderne efter. Han tog det ikke så nøje, for han brugte det samme instrument til alle ungerne. Selve skolegangen skilte sig vel ikke ud fra andre skolars. Det var de samme fag, der blev undervist i, men alt hvad der skete af uregelmæssigheder på skolen blev refereret til hjemmene. Så alene af den grund var bare det at tage en pjækkedag en umulighed. Fik man f.eks. en eftersidning, så skulle man først hjem og fortælle det og så møde en halv time efter. Den sveder indbragte en lussing og skammekrog og ingen middagsmad (men det var nu bare lykken, hvis det var en tirsdag, hvor den stod på vandgrød og kogt torsk) Fik man en såkaldt anmærkning, så var det endnu værre. Foruden kløene var det i seng omgående - ingen mad resten af dagen. En uge uden at lege og dykænder til middag om søndagen, mens de andre nød søndagsmaden.

Det skal dertil siges at lærerne var meget tilbageholdende med at give os anmærkninger. De vidste jo godt hvad det indebar for os, så vi skulle stramme den meget før de faldt.

Skolestuerne så ud, som på andre skoler, med en vinduesrække, en midterrække og en kakkellovnsrække, og den var sandelig ikke rar at sidde i når der blev fyret.

På væggene var der de sædvanlige billeder af **mordet i Finnerup Lade** - Niels Ebbesen, der sveg den kullede greve og lignende.

Danskundervisningen var af den gamle slags med skiftevis højtlesning og genfortælling af det læste. Skriveundervisning med kryds og bolle for at finde de forskellige verber. Regning var at dividere, lægge sammen og trække fra. I de ældste klasser kom der dog også lidt med brøker og procenter.

Skoleåret sluttede naturligvis med eksamen. Da vi jævnlige havde karakterbøger med hjem, så var det ikke karakterene vi var mest nervøse for. Men der blev givet 3 karakterer i flid, fremgang og opførsel, og de betød noget. Samtidig blev der givet en såkaldt skjult karakter i evner og den blev stående i skolens papirer.

Amerikansk olie og flæskesteg

Juleforberedelserne startede i god tid bl.a. med at lægge dej til de brune kager - det skete ca. 3 uger før jul. Så blev fadet stillet tildækket op på et skab. Og jeg skal ellers love for, at der skulle armkræfter til for at rulle den ud for sej var den.

Der blev bagt som i alle hjem: kagemænd og kagekoner. Slikpinde blev der også lavet af brunet sukker. De smagte ikke særlig godt, men alt gled ned. Vi var jo ikke så forvente.

En ubehagelig juletradition var, at den sidste søndag før jule aften skulle alle 15-16 unger have en skefuld amerikansk olie: "For at blive rensset ud", blev der sagt. Da vi kun havde to gammeldags lokummer, kan man vel forstå, at det ikke var det bare sjov.

Juleaftens dag skulle alle unger under 14 år sove til middag, men det blev vist ikke til så meget, for spændt var man jo.

Julemaden var risengrød med sødt øl og flæskesteg fik vi ført 1. juledag.

Efter opvasken blev der danset om juletræet.

Gaverne var lidt af et kapitel for sig, for vi fik ikke lov til selv at pakke dem ud. Næ de var skam pakket ud alle sammen og lå på et stort bord i orden efter alder og dækket med stort lagen. Det tog jo unægtelig lidt af spændingen, men sådan var det bare. Når gaverne var uddelt, og man havde glædet sig lidt over dem, fik man en appelsin og lidt godter. Om aftenen fik vi dejlige snitter med fint pålæg. Ved 22-tiden var det slut. Så var det i seng, og de der havde en dukke fik lov til at tage den med i seng. Det var den eneste dag i året, der måtte komme dukker med i seng.

Livets bolle

Fastelavnen på jægerspris startede ca. 1 uge før. Så gik vi i skoven, og hver unge plukkede sine egne grene og kviste til fastelavnsris. De følgende dage blev der klippet papir i forskellige farver, som så blev viklet om grenene - det blev såmænd helt pænt.

Der blev bagt fastelavnsboller og søndag aften blev de puttet i en stor kurv, som mutter tog med op i sin seng, så hun havde dem til mandag morgen, for da skulle der rises op: ris, ris på dynen skal du ha'. Bolle, bolle vil jeg ha' o.s.v.

De små ris kunne jo ikke gøre så megen skade, men de store børn skulle bruge tæppebankeren og en kæp, som også blev brugt til tæppebankning. Da jeg kom til at høre til de store, valgte jeg kæppen. Og den fik ikke for lidt. Jeg slog så hårdt på mutters dyne, så hun skældte mig ud. Men jeg havde det godt med det - tænk, at man sådan omtrent havde tævet hende.

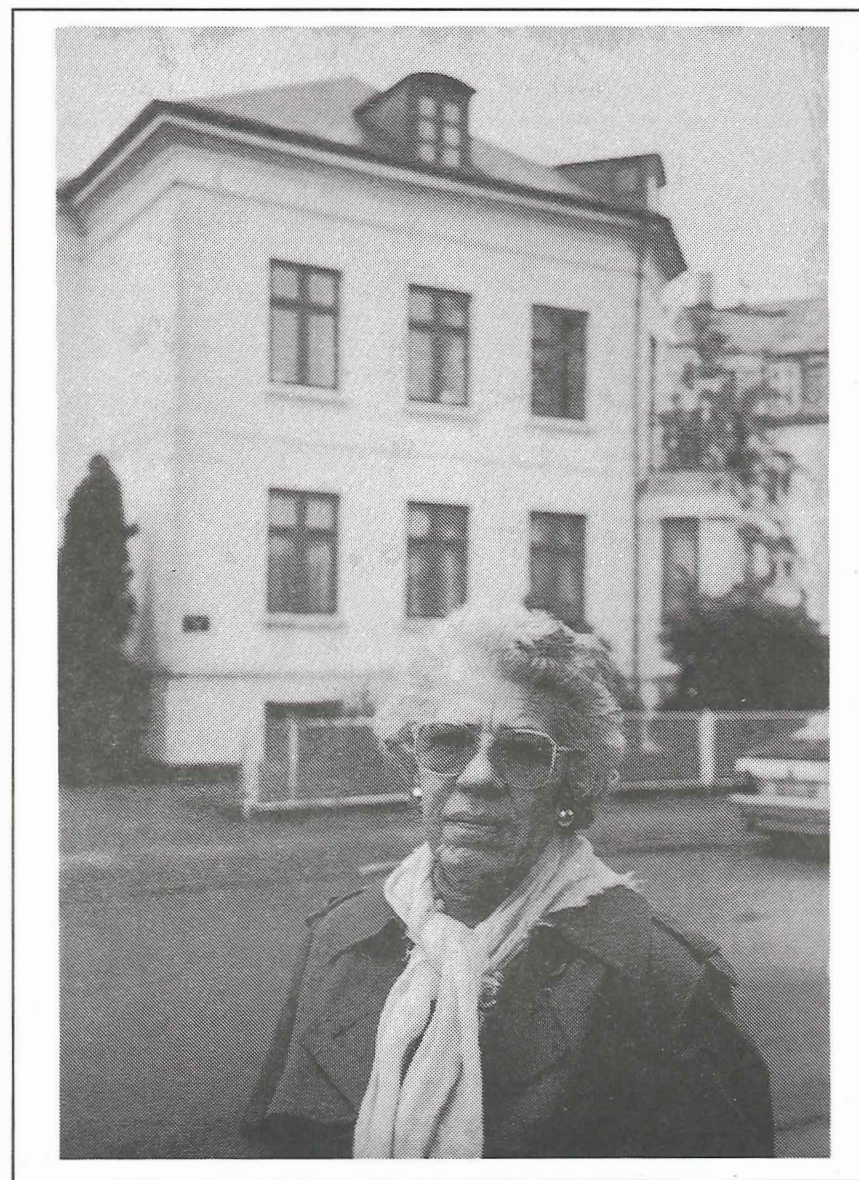
I skolen bed vi til bolle, som det hed.

Det foregik på den måde, at man trak en snor gennem bollen og op omkring en krog i loftet, således at den der passede snoren kunne hæve og sænke bollen.

Så stod vi der på rad og række med hænderne på ryggen og skulle så forsøge at få en bid af bollen, når den var nede i mundhøjde.

Jeg husker ikke om jeg dengang kunne lide den form for leg - det har jeg vel kunnet. I dag syntes jeg ikke om det. Det forekommer mig at være ligesom lidt ydmygende, at man står der med åben mund bare for at redde sig en bid af en dum bolle.

Det forekommer mig at være ligesom lidt ydmygende, at man står der med åben mund bare for at redde sig en bid af en dum bolle.



Glostrup Boligselskab, 1943-1993

En anmeldelse ved Poul Sverrild

Mange almennyttige boligselskaber fejrer i disse år jubilæer. Det gjorde i 1993 også Glostrup Boligselskab. Når vi overhovedet i Hvidovre skal interessere os for en genbokommunes boligselskab, er det naturligvis fordi Avedøre som en tidligere del af Glostrup kommune har været genstand for selskabets virksomhed på godt og ondt.

Glostrup Boligselskab har fået udgivet en jubilæumsbog, hvor der ikke er sparet på udstyret. Det er en flot bog med firfarvetryk og stift bind, og skal udseendet kritiseres, må det alene gå på formatet, der er A4 og dermed noget "kommunalt". Men en flot og præsentabel bog er det.

Glostrups flittigst skrivende lokalhistoriker, Egon Funch, har forfattet bogens tekst, der er letløbende og journalistisk i tonen. Så det er en læseværdig bog, boligselskabet har stået fadder til.

Som Hvidovreborger kaster man sig naturligvis om det fyldige afsnit om boligselskabets virksomhed i Avedøre for at se, hvordan man fra Glostrups side opfatter problemkomplekserne omkring Avedøre Stationsby.

Her bliver det hurtigt klart, at bogen ikke blot på godt men også på ondt er en lokalhistorisk bog - den er også lokalpatriotisk. Det kan ikke undre, at man i Glostrup har lidt ondt ved at forlige sig med tanken om, at Avedøre er et tabt land, men nu, hvor der er gået næsten tyve år siden adskillelsen, burde man nok kunne se lidt mere afbalanceret på historien.

Et eksempel fra side 58:

"Det er derfor naturligt at spørge, om beboerne i Avedøre gennem århundrederne var tilfredse med at høre til Glostrup. Svaret må

blive, at det var de stort set. Enkelte løsrivelsestendenser havde der været, men de blev hurtigt glemt."

For det første er det nok lidt voldsomt at tale om århundreders samhørighed, når det alene gjaldt kirkelige forhold. Samhørigheden fik først reel indflydelse på den lokale hverdag med landkommunalloven fra 1842 - og dengang gik der ikke mange år, før bønderne i Avedøre søgte ministeriet om at blive kommunalt frigjort fra Glostrup.

Igen i dette århundrede - i mellemkrigstiden - forsøgte Avedøre at rive sig løs, så et samliv i harmoni kan man dårligt kalde det.

At Avedøre med rette følte sig tilsidesat i samværet med Glostrup giver bogen om Glostrup Boligselskab selv et godt billede af, for først da boligselskabet havde virket i 25 år, nåede det frem til at tage fat i Avedøre, den del af kommunen, der lå tættest på København. Skal vi fra Hvidovre tage de tilsvarende lokalpatriotiske briller på, så må vi beklage, at boligselskabet nåede at gå i gang blot 4 år før Hvidovre overtog Avedøre.

Nu er jubilæumsskrifter en genre for sig, og man skal naturligvis ikke forvente kritik af Glostrup Boligselskab i den bog, som det selv har finansieret. Men målt på det store afsnit om Avedøre Stationsby, så har forfatteren problemer med sin Glostrup-kasket.

Boligselskabet, der i det meste af sin levetid har haft borgmesteren for kommunen som formand, er i den grad vævet sammen med kommunen, at forfatteren veksler mellem at skrive Glostrup-historie og boligselskabshistorie, når det handler om den ømtålelige afståelse af Avedøre og ansvaret for Avedøre Stationsby.

Et eksempel på dette problem ses på side 64, hvor forfatteren behandler de økonomiske problemer, som Store Hus oplevede også i begyndelsen af 1980-erne. Med boligselskabs-kasketten på, konstaterer forfatteren, at problemerne skyldtes, at Hvidovre kommune ikke ville have rådhusanneks og bibliotek i Store Hus. Nu kom der butikker i stedet, og de var vanskelige at leje ud. Med

andre ord skulle Hvidovre kommune altså have betalt gildet. At Hvidovre kommune lod et selvstændigt bibliotek med langt større og bedre faciliteter opføre i Stationsbyen, kommenterer forfatteren ikke, ligesom det tilsyneladende heller ikke er faldet forfatteren ind, at Hvidovre kommune naturligvis ikke havde behov for at indrette en rådhusfilial, når Hvidovre Rådhus bare ligger 2,5 km fra Store Hus.

Nå, bogen skal ikke kun vurderes på basis af den alt for ukritiske holdning til Stationsbyprojektet, for så ville vi være lige så lokalpatriotiske som bogen.

I efterkrigstiden har de store almennyttige boligselskaber været den faktor, der mest afgørende har præget forstædernes udseende. Bogen om Glostrup Boligselskab kunne lige så godt være skrevet om ét af de andre selskaber, for bortset fra enkelte undtagelser byggede de alle stort set deres huse over den samme læst i årtierne efter 1945.

Derfor er bogen god at blive klog af. Når man har læst den, kan man læne sig tilbage og endnu en gang konstatere, hvor få overvejelser der lokalt blev gjort om, hvordan de bedste fysiske rammer for befolkningens liv skulle se ud.

De udskældte bebyggelser, der er så central en del af forstadens profil fortjener al den interesse, de kan få. De er ramme for en stor del af befolkningens liv, og mange af dem er så gamle, at de i de kommende årtier står overfor renoveringer, hvor der er mulighed for at rette op på fortidens fejlgreb. For at kunne gøre det bedre end dengang, kræves det, at vi ved meget mere om disse byggerier.

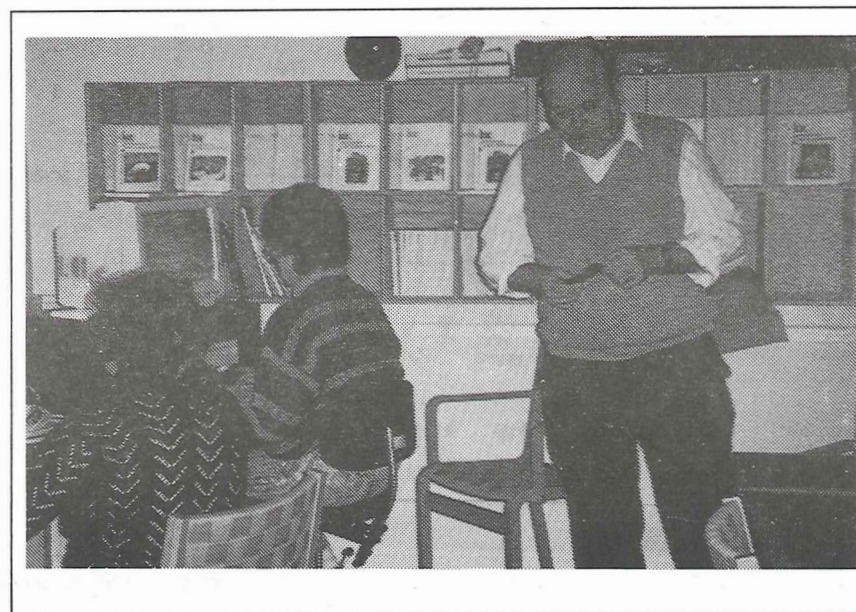
Flere studier og bøger, tak.

Men måske skal de ikke allesammen finansieres af boligselskaberne.

Slægtsforskning på Rytterskolen

Af Dan Olsen

Fortid og nutid mødes i skøn forening i den gamle Rytterskole. Den er en af de skoler, hvor kongemagten og adelsmændene, omend nødtvungen, så sig nødsaget til at oplære undersåtternes børn så de kunne de mest elementære ting såsom skrivning og regning. Men det var også - med et uhyggeligt ord - en skole der indoktrinerede med alt lige fra "at få banket lærdom ind i knolden" til troskab overfor konge, adel, kirke og fædreland. Forannævnte bekræftes tydeligt i de gamle dokumenter, slægtsforskere kan hente frem i dagens lys takket være vore mange velforsynede arkiver, der i rigt mål forsyner mange slægtsforskere med troværdige dokumenter og oplysninger om vore aner.



Der var en ekstra fordel ved at lære datidens børn og unge at beherske skrivning og regning - man kunne udvælge de særligt dygtige til at virke som skrivere og historikere, samt enkelte genier, til udvidet statskundskab. Et tilbageblik i vor historie vil bekræfte dette og er i høj grad medvirkende til, at vi i dag har så mange gode og sikre arkivalier at henholde os til.

Men også i dag er vi nået langt med hensyn til at arkivere vore data takket være EDB - i daglig tale computere. Her kan vi nu lagre og opbevare næsten uanede mængder af arkiveringsværdige data, det gælder lokalhistorie som slægtshistorie.

Det er det faktum Hvidovre slægtsforskere benytter sig af. Vi indtaster vore aner så langt tilbage, vi og vore bedsteforældre kan huske. Herefter hjemsøger vi diverse arkiver, for at søge i kirkebøger, tingbøger, lægdsruller, søruller og folketællinger, for på den måde at komme så langt tilbage i slægtens historie som muligt. Der er flere, der kan datere aner til ca. år 1630. Når man er nået dertil, begynder det at knibe med at finde flere oplysninger. Men er man blevet "**bidt**" giver man ikke op, men prøver at gå andre veje i detektivarbejdet. Måske er der muligheder i gamle tingbøger, herregårdsarkiver eller ikke at forglemme vore særdeles velforsynede lokalarkiver.

Undervejs er det ikke ualmindeligt at støde på mange spændende kriminalsager, heksebrændinger, tortur, halshugning, hjul og stejle, som var datidens straffemetoder.

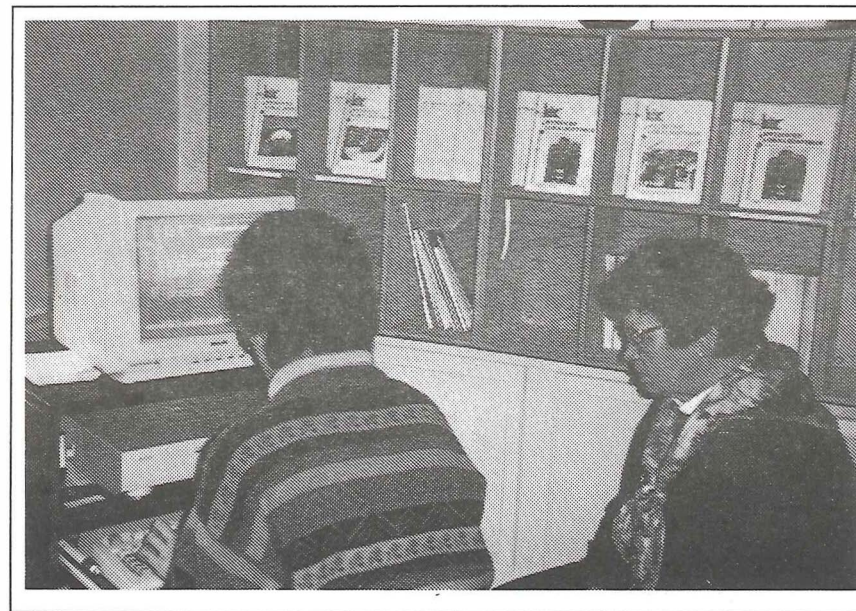
I foreningen Hvidovre Slægtsforskere er vi en flok Hvidovreborgere, der har påbegyndt denne form for registrering af vore forfædre. Vi holder til i Rytterskolen, hvor vi hver mandag og tirsdag fra kl. 14 til kl. 16 i de mørke måneder afholder studiekreds og registrerer på vor computer.

Der er mulighed for indmeldelse i vor forening på disse 2 dage eller på rytterskolens åben hus arrangementer.

Som noget nyt, kan vi tilbyde vore medlemmer kirkebogsblade i

form af mikrofilm. Hele Nørrejylland fra Skagen til Kongeåen er allerede klar, og Fyn, Sjælland og Øerne er lige ved at være klar. Derfor kan vi nu, som service for vore medlemmer, hjemtage disse film fra landsarkiverne, mod en beskeden sum af 20 kr. + porto for ca. 60 sider kirkebog, som herefter kan studeres i ro og mag på vort læseapparat i Rytterskolen. Denne ordning er indført for at spare på arkiverne, og ikke mindst slid på vore kirkebøger - Interesseret?

Som et kuriosum kan nævnes, at i vor naboby Vigerslev (Vigars Lev) - som vi i mange år delte kirke og skole med - var der i 1600 tallet en morder, der blev frikøbt af sine forældre (mandebod). Og der var en hestetyv, der blev dømt til galge og gren 2 gange. Første gang benåede kongen ham, anden gang blev dommen fuldbyrdet. Man sagde at han var svensker, men det var **Gøngenhøvdingen** alias Svend Povlsen jo også.



Medlemsudflugt

Lørdag d. 28 maj arrangerer Selskabet en bustur til: Snubbe Kors - Vikingenbyen ved Risby, Ledøje Kirke og Lokalhistorisk Samling i Smørum Ovre.

Turen starter ved **Rytterskolen kl. 13.00**. Bussen kommer lidt før, således at der er god tid til at finde en plads. Hjemkomst til Rytterskolen kl. ca. 18.

Fra Rytterskolen køres der til Snubbe Kors, hvor Bussen holder ved den sti, der fører op til højen, hvor korset er rejst. Der vil blive fortalt om, hvorfor dette kors blev rejst her.

Fra Snubbe Kors køres der til Vikingelandsbyen lige udenfor Risby, og her vil formanden for Ledøje Smørum Lokalhistorisk samling lærer Steen Asger Jensen, mødes med vort selskab, og forklare om baggrunden for oprettelse af denne Vikingelandsby, der er skænket af Albertslund kommune. Herfra køres der til Ledøje Kirke, hvor Steen Asger Jensen vil guide os rundt og fortælle om Kirken.

Efter denne rundvisning køres der til den lokalhistoriske samling, hvor vi vil nyde en kop kaffe og et stykke kage, hvorefter samlingen kan beses, og evt. spørgsmål til Steen Asger Jensen om samlingen eller turen kan stilles.

Prisen for fem timers turen vil være **kr. 65** incl. kaffe og kage, men der er begrænset plads (50 personer), så det vil være klogt at tilmelde sig i god tid før der er udsolgt.

Billetter til turen kan købes på vore møder og samt bestilles på vor telefonsvarer: 31 47 34 44. Telefonsvareren vil blive registreret hver mandag og tirsdag eftermiddag, indtil der er udsolgt. Billetterne er nummererede, og på hjemturen vil der blive trukket lod om **sponsorpræmier**. Derudover vil der blive givet meddelelser om Selskabets kommende arrangementer.

Vi håber på stor tilslutning til denne dejlige tur.

HUSK

Til efteråret fortsætter

Åbent Hus arrangementerne på Rytterskolen

Onsdag 5. okt. kl. 13.00-16.00

Onsdag 2. nov. kl. 13.00-16.00

Medlemsmøde

I **september** holder politimand **Gerhard Reinfeldt** foredrag. Samme dag som foredraget - men 50 år før - blev politiet taget af den tyske besættelsesmagt 19. september 1944. Den nu pensionerede politimand fortæller om tiden op til arrestationen, selve arrestationen, transporten til kz-lejren og om forholdene og opholdet i lejren indtil hjemsendelsen med de "hvide busser". Det interessante foredrag illustreres med billeder og "ting".

Mandag 19. sep. 1994 kl.19.30
Bibliotekscaféen
Medborgerhuset

Tilmelding

Af hensyn til servering bør man tilmelde sig arrangementet **senest onsdag 14. september** på Rytterskolens telefonsvarer **tlf. nr. 31 47 34 44.**

Der kan godt gå et lille stykke tid, fra man har ringet op, til telefonsvareren kobles til - men hav tålmodighed.

Det eneste man skal gøre er at oplyse navn, antal personer, og om der ønskes te eller kaffe. Det er ganske enkelt og ligetil.

Medlemsmøde

I **oktober** fortæller forfatterparret **Oline og Oscar Udsholt** om Vigerslev og dets tilhørsforhold til Hvidovre. Da de var unge sendte bønderne fra Valby - Vigerslev - Avedøre m.fl. deres børn i skole i Hvidovre ligesom bønderne selv havde kirkeligt tilhørsforhold her. De to fortæller om Vigerslev, som det var engang. Selv om deres historier er hentet ud af arkivernes støvede annaler, er det "rigtige levende mennesker", der dukker frem fra de gulnede blade i form af landsbyboernes daglige gøremål, deres glæder og sorger, nid og nag. Der dukker også sager frem om småtyverier, pyromanbrande m.m. Bynavnet Vigerslev er kendt tidligere end Hvidovre i gamle arkiver. Kendskabet er baseret på krøniker om Vikingehøvdingen VIGAR, der fik et LEV at Kong Dan - deraf navnet VIGARS LEV. Forfatterparret har tidligere været lærere og nyder nu deres otium i Byen Hørve i Nordvestsjælland.

Mandag den 17 okt. 1994 kl.19.30
Bibliotekscaféen
Medborgerhuset

Tilmelding

Husk tilmelding senest onsdag 12. oktober på Rytterskolens telefonsvarer **31 47 34 44.** Se fremgangsmåde side 42.

bag- siden

